

Salaspils 1. vidusskolas

AUDZINĀŠANAS DARBA PROGRAMMA

Ievads

Izglītības likums, Valsts pamatizglītības standarts, valsts vispārējās izglītības standarts un mācību priekšmetu standarti nosaka ikviena pedagoga iesaistīšanos un atbildību audzināšanas procesā. Izglītības iestādes attīstības stratēģija, mērķi un uzdevumi nodrošina audzināšanas procesu, kas sekmē katra skolēna harmonisku un vispusīgu attīstību.

Audzināšanas darba tēma-ES STARP JUMS

Audzināšanas mērķis: Sekmēt brīvas un atbildīgas personības veidošanos, veidojot pozitīvu attieksmi pret dzīves vērtībām un prasmi izvēlēties mērķtiecīgas darbības.

Audzināšanas darba uzdevumi:

- Pilnveidot sadarbības un saskarsmes prasmes
- Sekmēt pozitīvas attieksmes veidošanos pret sevi un citiem
- Izprast piederību savai ģimenei, klasei, skolai, pilsētai un valstij
- Sekmēt pilsoniskās apziņas veidošanos
- Sekmēt skolēnu radošo spēju izkopšanu
- Aktualizēt drošības jautājumus
- Veicināt skolēnu pašattīstības un pašvērtējuma motivāciju karjeras izglītības aspektā

Bez zināšanu uzkrāšanas ir būtiski iemācīt jauno cilvēku integrēties sabiedrībā un nostiprināt attieksmi pret dzīves pamatvērtībām, tai skaitā pret sevi un savu veselību kā līdzekli citu vērtību iegūšanai. Valsti var veidot vesela, gudra un stipra tauta, tāpēc audzināšanas darba rezultātā ir jārada skolēnos vēlme sevi garīgi un fiziski pilnveidot, bet tas nav iedomājams bez savstarpējo attiecību kultūras un sapratnes. Personība var veidoties mijiedarbībā ar pedagogu –autoritāti, kurš iemantojis cieņu un uzticību. Tādas autoritātes pamatā ir atbildība par savu uzdevumu, savstarpējo attiecību un savas personības pilnveidošanu, kā arī gatavības uzturēt nepārtrauktu dialogu ar skolēniem.

Klases audzinātājs vistiešāk veic audzināšanas darbību un sniedz atbalstu savas audzināmās klases skolēniem. Viņš sadarbībā ar skolēnu vecākiem, skolas pedagogiem un atbalsta personālu risina ar skolēnu personības veidošanu un attīstību saistītus jautājumus, vienlaicīgi rūpējoties par pedagoģiski un psiholoģiski labvēlīgu klases vidi un saliedētu klases kolektīvu.

Klases audzinātājs sadarbībā ar skolas administrāciju, ņemot vērā skolēnu vajadzības un skolas izglītības programmu, kā arī valsts izvirzītās prioritātes, realizē skolas audzināšanas darba programmu:

- Klases stundās,
- Skolēnu izpētē
- Sadarbībā ar vecākiem
- Ārpusstundu aktivitātēs
- Projektos

Audzinašanas darba programmai ir rekomendējoša raksturs, tā paredzēta 1.-12.klašu audzinātājiem ar nolūku panākt pēctecīgu un mērķtiecīgu audzināšanas darbību.

Klases audzinātājs attīsta šādas skolēnu kompetences:

- Pašattīstības kompetenci(spēju izprast pašam sevi, virzīt savu attīstību u.c.)
- Sociālo kompetenci(prasmi analizēt sociālos procesus, prasmi iekļauties sabiedrībā, risināt konfliktus, veidot sadarbības un saziņas prasmes u. c)
- Ētisko kompetenci(spēju apzināties vērtības un veidot kritisku attieksmi, pārdomātus spriedumus par sevi un citiem u. c.)
- Eksistenciālo kompetenci (satiksmes drošība, darbība ekstremālās situācijās, veselīgs dzīvesveids u.c.)
- Kultūras kompetenci (spēju izprast un pārmantot kultūrvēsturisko pieredzi).

Skolas audzināšanas programmā ietvertās jomas:

- sevis izzināšana, pilnveidošana,
- uzvedība un saskarsmes kultūra,
- patriotisms un pilsoniskā līdzdalība,
- veselīga dzīvesveida pamati un atkarību profilakse,
- drošība,
- karjeras izvēle.

Sevis izzināšana un pilnveidošana

Mērķis: Sniegt atbalstu skolēnam sevis izzināšanas un mērķtiecīgas pašattīstības virzības procesā.

Uzdevumi:

- Radīt skolēnam iespēju
- izprast pašam sevi, apzināties savas attieksmes un rīcību;
- iegūt pieredzi, kā veidot pašam savu dzīvi, attiecības ar sevi un citiem;
- attīstīt savu pašapziņu;
- domāt un rīkoties patstāvīgi, uzņemoties atbildību par savu rīcību.

Patriotisms un pilsoniskā līdzdalība

Mērķis: Akcentēt skolēnu personisko lomu un uzdevumus ģimenes attiecībās, klases un skolas dzīves pilnveidošanā, piederības veidošanā savam novadam, pilsētai un valstiskās apziņas stiprināšanā.

Uzdevumi:

- veidot pozitīvas attiecības starp ģimenes locekļiem, klases un skolasbiedriem;
- attīstīt iniciatīvu, prasmi uzņemties pienākumus un būt atbildīgam par to izpildi;
- apgūt prasmes sadarboties ar vienaudžiem un dažādu paaudžu cilvēkiem;
- izprast un respektēt citu cilvēku atšķirības un vajadzības;
- stiprināt patriotismu, lojalitāti un piederību skolai, novadam, pilsētai, valstij.
- apgūt prasmes iesaistīties daudzveidīgā sabiedriskajā darbībā un veidot priekšstatus par pilsoniskās līdzdalības iespējām;
- veidot izpratni par savām un citu tiesībām un pienākumiem un to ievērošanu;
- analizēt savu pieredzi un attīstīt kritisko spriestspēju par sabiedriskajiem procesiem, veidot tolerantu attieksmi pret citādo sev līdzās;

- attīstīt prasmes, atbildību un pilnveidot kompetences ilgtspējīgas attīstības jautājumos.

Veselība un vide.

Mērķis: Rosināt skolēnus ievērot veselīgu dzīvesveidu un izprast apkārtējo vidi kā nosacījumu dzīves kvalitātes nodrošināšanai.

Uzdevumi:

- iegūt augstu pašapziņu un pozitīvu pašnovērtējumu (justies labi “savā ādā”, prast rūpēties par sevi un savu ķermeni);
- apgūt iemaņas un prasmes, kas palīdzētu pieņemt atbildīgus lēmumus savai fiziskai, psihiskai un sociālai attīstībai;
- atbilstoši rīkoties ar atkarību izraisošo vielu (tabaka, alkohols, narkotiskās, psihotropās, kā arī jaunās psihoaktīvās vielas u.c.) lietošanu saistītās situācijās vai nonākot saskarē ar atkarību izraisošiem procesiem (azartspēles, jaunās tehnoloģijas u.c.);
- veidot pozitīvu attieksmi pret apkārtējo vidi.

Drošība.

Mērķis: Veidot skolēnos izpratni par drošības jautājumu apguves nepieciešamību un ievērošanu ikdienā savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Uzdevumi:

- rosināt izpratni par drošību dažādās situācijās;
- attīstīt prasmes novērtēt drošību un rīkoties dažādās situācijās;
- sekmēt skolēnu atbildību lēmumu pieņemšanā savas un līdzcilvēku drošības nodrošināšanā.

Karjeras izvēle

Mērķis: nodrošināt skolēna karjeras vadības prasmju pilnveidi, lai skolēns, izprotot savas, darba tirgus un sabiedrības attīstības un mijiedarbības likumsakarības, spētu patstāvīgi pieņemt un īstenot karjeras attīstības lēmumus, iesaistīties sabiedrības dzīvē un veidoties par atbildīgu personību (plānu veido karjeras konsultants atsevišķi).

Izaugsmes domāšana

Mērķis: pilnveidot audzināšanas darbu izglītības procesā, veicinot pedagogu kompetenci audzināšanas darbā un skolēnu visaptverošu izpratni par vērtībām un pašaudzināšanas nozīmi personības izaugsmē, iedzīvinot būtiskākos izkopjamos tikumus, indivīda brīvas domāšanas un rīcības izpausmes - atbildību, centību, drosmi, godīgumu, gudrību, laipnību, līdzietību, mērenību, savaldību, solidaritāti, taisnīgumu, toleranci.

Vērtībizglītība

Veicināt izglītojamā izpratni, atbildīgu attieksmi un rīcību, kas apliecina tādas vērtības kā dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda, Latvijas valsts. Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā, mācību procesa plānošanā, pamato ar to saistītās izvēles, meklē visiem iesaistītajiem labāko risinājumu un ievēro sev izvirzītos noteikumus, lai uz viņu varētu paļauties. Uzņemas atbildību ģimenē un attiecībās ar draugiem, skaidro, kā rīkoties atbildīgi un veidot uzticēšanos

Minētie temati tiek aplūkoti arī vairāku mācību priekšmetu stundās, tāpēc klases audzinātājam ieteicams sadarboties ar attiecīgā mācību priekšmeta skolotājiem, lai nostiprinātu skolēniem iegūtās zināšanas, prasmes un pilnveidotu attieksmes.

Katras klases audzinātājs veido savai klasei audzināšanas darbības satura plānojumu, ņemot vērā skolas audzināšanas programmas jomas. Audzināšanas darbības saturā tiek ietverts:

- Audzināšanas stundu tematiskais plānojums
- Iecerētais klases izpētē
- Sadarbība ar vecākiem
- Aktivitātes ar klasi
- Individuālais darbs

Ieteikumus dažādām aktivitātēm un metodisko atbalstu klašu audzinātāji saņem skolas metodiskajā kabinetā, kur ir apkopoti materiāli par dažādām audzināšanas darba tēmām.

Plānojamie audzināšanas darba rezultāti:

- Skolēni ievēro iekšējās kārtības noteikumus
- Skolēni aktīvi iesaistās pašpārvaldes darbā un līdzdarbojas skolas vides attīstībā, lēmumu pieņemšanā, ārpusklases darba organizēšanā, brīvprātīgajā darbā, fizisko aktivitāšu veicināšanā un kultūras dzīvē.
- Tiek veicināta skolas vērtību iedzīvināšana.
 - Ārpusstundu aktivitātes un pasākumi ir vērsti uz skolēnu radošo un sociālo prasmju attīstību, vērtību orientāciju, karjeras izaugsmi.
 - Skolēni iesaistās tautas tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā.
 - Padziļinājusies skolēnu izpratne un atbildība par cieņas pilnām savstarpējām attiecībām, mazinot neiecietību un vardarbību konfliktu risināšanā, kā arī par veselīgu dzīvesveidu un personiskās drošības jautājumiem. Skolēni iesaistās labdarības pasākumos.
- Pieaugusi vecāku informētība un aktivitāte, sadarbība ar izglītības iestādi.
- Skolā tiek īstenots audzināšanas darbs, sadarbojoties izglītības iestādes pedagoģiskajam personālam, skolēniem, viņu ģimenēm un citām audzināšanas darbā iesaistītām institūcijām.

Informācijas avoti:

- Ministru kabineta 2016. gada 15. jūlija noteikumi Nr.480 "Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība".
- Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumu Nr.468 „Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu, pamatzglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatzglītības programmu paraugiem”.

- Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumi Nr.1338 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”.
- Ministru kabineta 2005. gada 18. oktobra noteikumi Nr.779 “Noteikumi par vispārējās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesā organizēšanai nepieciešamo obligāto dokumentāciju”.
- Klases stundu programmas paraugs. Metodiskais līdzeklis. VISC, Rīga, 2016.

[illegible]